

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination February – 2026

Course	: BSWR	Date	: 16-Feb-26
Subject Code	: BSWR-501	Time	: 11:30am to 01:45pm
Subject Name	: કુટુંબ સાથે સમાજકાર્ય વ્યવહાર	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

Section A

Answer the following (Attempt any three)

(30)

1. કુટુંબનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી કુટુંબના લક્ષણો અંગે સવિસ્તાર સમજૂતી આપો
2. વૈવાહિક સંબંધો તુટવાના કારણો સવિસ્તાર સમજાવો
3. કૌટુંબિક જીવનમાં કટોકટીના પ્રકાર અને તેના નિવારણ અંગે સવિસ્તાર સમજૂતી આપો
4. કૌટુંબિક પ્રશ્નોના નિવારણમાં સમાજકાર્યની જુદી જુદી પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કેવી રીતે થાય છે તે સમજાવો
5. કૌટુંબિક હિસાના પ્રકાર અંગે સવિસ્તાર લખો

Section B

Answer the following (Attempt any four)

(20)

1. કુટુંબના આવશ્યક કાર્યો અંગે ટૂંક નોંધ લખો
2. સંયુક્ત કુટુંબ અને વિભક્ત કુટુંબના લક્ષણો અંગે સવિસ્તાર સમજૂતી આપો
3. બેવડી આવક ધરાવતા કુટુંબની પરિસ્થિતિ અંગે ટૂંક નોંધ લખો
4. પ્રવર્તમાન પ્રવાહમાં કુટુંબ વ્યવસ્થાના પ્રશ્નોની માનસિક સ્વાસ્થ્ય પર અસરો અંગે ટૂંક નોંધ લખો
5. કુટુંબ જીવનમાં સામાજિક પરિવર્તન અંગે ટૂંક નોંધ લખો
6. વિસ્થાપન અને આપત્તિના કારણો કુટુંબ પર થતી અસરો અને પરિવર્તન અંગે ટૂંક નોંધ લખો

Section C

Part – A (Multiple Choice Questions)

(10)

- 1 સંયુક્ત કુટુંબના લક્ષણમાં નીચે પૈકી શેનો સમાવેશ થાય છે?
A સાથે વસવાટ B એક રસોડે ભોજન
C ભેગી મિલકત D ઉપરોક્ત બધા
- 2 દક્ષીણ ભારતમાં કયા લોકોમાં માતૃવંશી કુટુંબ વ્યવસ્થા જોવા મળે છે?
A નાગર B નાયર
C બ્રાહ્મણ D ઉપરોક્ત બધા
- 3 હિંદુ ધર્મમાં મુખ્ય કેટલા આશ્રમોની વાત છે?
A બે B ત્રણ
C ચાર D પાંચ

- 4 લગ્ન જીવનમાં ઉભી થતી સમસ્યાના નિવારણ માટે કઈ એજન્સી કામ કરે છે?
A કુટુંબ સલાહ કેન્દ્ર B પુનઃસ્થાપન કેન્દ્ર
C માનસિક આરોગ્ય કેન્દ્ર D રોજગાર પરામર્શન કેન્દ્ર
- 5 ઘરેલું હિંસા અધિનિયમ ક્યારે અમલમાં આવ્યો?
A 2005 B 2006
C 2007 D 2008
- 6 મુશ્કેલીમાં મુકાયેલી મહિલા માટે કઈ હેલ્પલાઈન કાર્યરત છે?
A 108 B 181
C 1098 D 109
- 7 શહેરીકરણના કારણે કઈ સમસ્યા ઉભી થાય છે?
A ગંદા વસવાટ B અપરાધ
C વસ્તી ગીચતા D ઉપરોક્ત તમામ
- 8 સ્પેશ્યલ મેરેજ એક્ટ ક્યાં વર્ષમાં અમલમાં આવ્યો?
A 1950 B 1952
C 1954 D 1958
- 9 નીચે પૈકી કુટુંબના પરંપરાગત કાર્યોમાં શું આવે?
A વાત્સલ્ય B અર્થોપાર્જન
C કેળવણી D ઉપરોક્ત તમામ
- 10 જૂથની આદતો, વર્તન, મૂલ્યો અને માન્યતાઓ વ્યક્તિ શીખે છે, આ પ્રક્રિયાને શું કહેવામાં આવે છે?
A સંસ્કાર સિંચન B કેળવણી
C સામાજિકરણ D ઉપરોક્ત એકપણ નહિ

Part – B (Do as Directed)

(10)

ખરું કે ખોટું તે જણાવો (True or False)

- 1 જુદું અથવા સ્વતંત્ર કુટુંબ જેમાં પરિણીત સ્ત્રી પુરુષ અને અપરિણીત બાળકોનો સમાવેશ થાય છે તેને સંયુક્ત કુટુંબ કહેવાય છે.
- 2 સામાજિક વ્યવસ્થામાં જે ફેરફાર અથવા બદલાવ આવે તેને સામાજિક નિયંત્રણ કહેવાય.
- 3 મહિલાઓ હિંસા સામે રક્ષણ મેળવી શકે એ માટે ઘરેલું હિંસા અધિનિયમ લાગુ પાડવામાં આવ્યો છે.
- 4 સામાજિક વૈયક્તિક સેવા કાર્ય એ સમાજકાર્યની મુખ્ય (પ્રાથમિક) પદ્ધતિ છે.
- 5 કુટુંબમાં બાળકનો જન્મ થયા પછી માતાના નામે જે સંતાનો ઓળખાય છે તેને માતૃવંશી કુટુંબ કહેવાય છે.
- 6 "કુટુંબ પ્રજનન અને બાળ ઉછેર માટે ચોક્કસ અને લાંબાગાળા સુધી ટકી રહેતા જાતીય સંબંધો દ્વારા રચાયેલું જૂથ છે" – આ વિધાન કિંગસ્વે ડેવિસનું છે.
- 7 ભારતમાં વિધવાઓને પુનર્લગ્ન નો અધિકાર 1976 માં પ્રાપ્ત થયો
- 8 લગ્ન પૂર્વેના સંબંધોની સલાહને મેરેજ કાઉન્સેલિંગ કહેવાય છે
- 9 વ્યક્તિના જીવનમાં આકસ્મિક ઘટના એ કટોકટી માટેનું જવાબદાર પરિબળ છે.
- 10 સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થાન એ રાષ્ટ્રીય સંસ્થા છે.
